

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZĘSTOCHOWIE**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W CZĘSTOCHOWIE ZA ROK 2016**

Częstochowa, styczeń 2017 r.

Spis treści

WSTĘP	3
I. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	4
II. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UBOGICH, BEZDOMNYCH I ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	6
III. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	10
IV. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POLITYKI PRORODZINNEJ	10
V. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB STARSZYCH	11
VI. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRACY ŚRODOWISKOWEJ	15
VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW	16
VIII. WYPŁACANIE WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI	16
IX. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓŁFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ	17
X. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ, WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2017 ROK	18

WSTĘP

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Częstochowy, nieposiadającą osobowości prawnej, działającą w formie jednostki budżetowej. Ośrodek wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości pomaga swoim podopiecznym w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, a zwłaszcza tych, którym nie są w stanie podołać. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i dąży do umożliwienia im życia w godnych warunkach. Rodzina, praca, integracja i partnerstwo to kluczowe słowa wyznaczające kierunki działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie na rzecz niesienia pomocy i dążenia do poprawy jakości życia mieszkańców Miasta Częstochowy.

Poniższe sprawozdanie z działalności Ośrodka przedstawia zakres zrealizowanych w roku 2016 zadań w oparciu m.in. o ustawę o pomocy społecznej, ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o systemie oświaty, o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W pierwszym rozdziale przedstawiono zadania zrealizowane na rzecz wspierania rodziny oraz w zakresie systemu pieczy zastępczej. Dalsza część sprawozdania została poświęcona działaniom na rzecz osób ubogich, bezdomnych oraz znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Omówiono realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Wskazano również działania związane z udzielaniem pomocy specjalistycznej dla rodzin zagrożonych przemocą.

W kolejnych rozdziałach opisano działania podejmowane na rzecz osób niepełnosprawnych i osób starszych. Omówiono działania w zakresie pracy środowiskowej i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych. Przedstawiono zakres pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów. Odrębny fragment poświęcono realizacji projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Końcowa część sprawozdania jest poświęcona kwestiom organizacyjnym oraz wskazaniu potrzeb w zakresie pomocy społecznej oraz systemu pieczy zastępczej służących poprawie jakości funkcjonowania jednostki.

I. DZIAŁANIA Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Do priorytetowych działań realizowanych w 2016 r. na rzecz wspierania rodziny i w zakresie systemu pieczy zastępczej należało zapewnienie pieczy zastępczej dzieciom pozbawionym opieki i wychowania ze strony rodziców biologicznych, w szczególności poprzez:

- 1) finansowanie pobytu dzieci w rodzinnych formach pieczy zastępczej, co wiąże się z kompletowaniem niezbędnej dokumentacji w sprawie, współpracą w tym zakresie z instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie, a w konsekwencji wydaniem decyzji przyznającej świadczenie oraz wypłatą przyznanego świadczenia;
- 2) kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej, prowadzenie w związku z tym rejestru dzieci kierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych, systematyczne analizowanie stopnia wykorzystania miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie miasta Częstochowy, współpracę z instytucjami działającymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie;
- 3) zawieranie i realizację umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i prowadzącymi rodzinny dom dziecka, osobami do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich;
- 4) ustalanie u rodziców biologicznych opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej;
- 5) udział w Zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej odbywających się w Częstochowskim Centrum Wsparcia Rodziny oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie miasta Częstochowy. Ogółem w roku sprawozdawczym uczestniczono w 66 Zespołach;
- 6) udział w pięciu Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym i w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym;
- 7) współrealizację z Urzędem Miasta Częstochowa zapisów zawartych w porozumieniach z powiatami w sprawie ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w zakresie kompetencji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowano 108 porozumień;
- 8) wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji zleconych im zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej m.in. poprzez monitoring realizacji zadania zleconego oraz wizytowanie podmiotów. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 36 monitoringów i 45 wizytacji.

Dane dotyczące pieczy zastępczej

Tabela nr 1

Rodzinną pieczą zastępczą	Liczba
rodziny zastępcze	277
w tym:	
rodziny zastępcze spokrewnione	189
rodziny zastępcze niezawodowe	79
rodziny zastępcze zawodowe	9
dzieci przebywające w rodzinach zastępczych	374
w tym:	
w rodzinach zastępczych spokrewnionych	251
w rodzinach zastępczych niezawodowych	99
w rodzinach zastępczych zawodowych	24
rodzinne domy dziecka	2
dzieci przebywające w rodzinnym domu dziecka	12
Dane dotyczące świadczeń	Liczba decyzji
świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej i w rodzinnym domu dziecka	288
świadczenie na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	44
dodatek wychowawczy i dodatek do zryczałtowanej kwoty na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego	356
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki	12
świadczenie na utrzymanie lokalu mieszkalnego	33
dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania	10
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu	11

Umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych		
Nazwa instytucji	Liczba skierowań	
	wydanych	zrealizowanych
Dom Życia i Nadziei im. bł. Edmunda Bojanowskiego (funkcjonujący do dnia 04.12.2016 r. pn.: Dom Małych Dzieci)	13	13
Katolicka Placówka Wychowawcza „Nasz Dom”	7	6
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży	4	4
Dom Wsparcia Dla Dzieci i Młodzieży Nr 2	2	2
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. św. Dominika Savio	14	12
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus”	7	6
Całodobowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu socjalizacyjnego „Przystanek Bardo”	4	3
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Ludowa”	1	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Amicus-Legionów”	5	5
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Kolorowej 82	0	0
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Połanieckiej 175	0	0
Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego z siedzibą w Częstochowie przy ul. Or-Ota 9	0	0
Razem	57	52
Dane dotyczące opłaty rodziców za pobyt dziecka w pieczy zastępczej		Liczba decyzji
ustalenie opłaty		422
odstąpienie od ustalenia opłaty		317
umorzenie opłaty		105
rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności		4
zgłoszenie informacji do biura informacji gospodarczej o powstałej zaległości		76
Dochodzenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka przebywającego w pieczy		
liczba skierowanych do sądu pozwów o alimenty		83
liczba odrzuconych pozwów przez sąd		5

Wspierano rodziny poprzez dokonywanie analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie. Podnoszono świadomość w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny. Wsparcia udzielono również poprzez przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz pomoc w opiece i wychowaniu w placówkach wsparcia dziennego.

Dane dotyczące wspierania rodziny, pomocy w opiece i wychowaniu

Tabela nr 2

przekazane wnioski o przydzielenie asystenta rodziny Podmiotowi organizującemu pracę z rodziną	54
placówki wsparcia dziennego	25
w tym w formie:	
opiekuńczej	18
specjalistycznej	9
przeciętna liczba umieszczonych dzieci w placówkach wsparcia dziennego	386
wydane zezwolenia na prowadzenie placówki wsparcia dziennego	6

Zapewniono pomoc osobom usamodzielnianym, w szczególności poprzez udzielanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie oraz przez zapewnienie miejsca w mieszkaniu chronionym.

Usamodzielnianie wychowanków

Tabela nr 3

Usamodzielnianie wychowanków z rodzinnej pieczy zastępczej	Liczba	
	decyzji	osób
pomoc na usamodzielnienie	25	22
pomoc na kontynuowanie nauki	95	103

pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	32	30
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	13	3
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	105	
Usamodzielnianie wychowanków z instytucjonalnej pieczy zastępczej		
pomoc na usamodzielnienie	25	22
pomoc na kontynuowanie nauki	90	53
pomoc na zagospodarowanie – w tym w formie rzeczowej	22	22
pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym pobyt w mieszkaniu chronionym	13	4
ilość osób objętych pracą socjalną i poradnictwem	137	

Prowadzono lokalną kampanię społeczną pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka we współpracy z Urzędem Miasta Częstochowy, Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie oraz Stowarzyszeniem na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY” w ramach powołanego Zarządzeniem nr 1812/13 Prezydenta Miasta Częstochowy Zespołu działającego na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego w Częstochowie. W ramach kampanii wśród ważniejszych wydarzeń należy wymienić:

- 1) event „SOS – szukamy rodzin zastępczych” w ramach XI edycji Akcji propagującej rodzicielstwo zastępcze „Masz serce, otwórz do niego drzwi”, którego najważniejszym punktem było malowanie tematycznego graffiti na autobusie MPK oraz nadanie dźwiękowego sygnału SOS, jako symbolu pomocy dzieciom, dla których poszukiwane są rodziny zastępcze;
- 2) jubileuszową X Konferencję rodzicielstwa zastępczego „Moje Serce Dało Ci Dom”;
- 3) promocję rodzicielstwa zastępczego w zabytkowym tramwaju – „Tramwaj z pomocą dla rodzin”;
- 4) Mikołaj z Prezydentem.

Efektom działań w tym zakresie było utworzenie czterech rodzin zastępczych zawodowych, w których przebywa 10 dzieci oraz siedmiu rodzin zastępczych niezawodowych, w których umieszczono 11 dzieci. Tym samym osiągnięto roczny limit czterech rodzin zastępczych zawodowych, określony w Programie wspierania rodziny i rozwoju pieczy zastępczej na lata 2015-2017.

II. DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB UBOGICH, BEZDOMNYCH I ZNAJDUJĄCYCH SIĘ W TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ

W 2016 r. przyjęto 14 706 wniosków o udzielenie pomocy z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Wydano 1 529 zaświadczeń oraz przeprowadzono 600 interwencji przez Rejonowe Zespoły Pomocy Społecznej Nr 1 i Nr 2. W celu realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej udzielono pomocy materialnej w postaci zasiłku stałego, zasiłku okresowego oraz zasiłku celowego. Wydatki związane z zasiłkiem stałym w 2016 r. wyniosły 8 065 514 zł.

Dane dotyczące przyznanych zasiłków stałych

Tabela nr 4

liczba rodzin	1 585
liczba świadczeń	15 878

Pomoc w formie zadań własnych

Tabela nr 5

Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Wydatki [zł]
zasiłek celowy	12 259	1 702 468
w tym:		
zasiłek celowy specjalny	334	48 081
sprawienie pogrzebu	32	92 096
zasiłek okresowy	14 119	4 062 151
zasiłek celowy na zakup żywności lub posiłku		
Wieloletni Program – Pomoc Państwa w zakresie dożywiania	7 442	1 065 813

Dane dotyczące wydanych decyzji administracyjnych

Tabela nr 6

Rodzaj świadczenia	Liczba decyzji
zasilek celowy	7 345
zasilek okresowy	6 976
zasilek stały	1 479
Wieloletni Program Państwa w zakresie dożywiania	
zasiłki celowe	3 804
posiłki w szkole	1 555
posiłki w jadłodajni	707
paczki żywnościowe	1 465
Inne:	
paczki czystościowe	490
prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	794
odmowa	201

Udzielono pomocy niematerialnej osobom starszym i niepełnosprawnym, a także rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, osobom bezrobotnym, osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz osobom uzależnionym od alkoholu i ofiarom przemocy. Pomoc tę zapewniono m.in. w formie:

- 1) opału wraz z zabezpieczeniem transportu dla 160 osób;
- 2) skierowań FEAD w liczbie 1 173, w tym: PKPS – 783 i Bank Żywności 390;
- 3) kart przedpłaconych w liczbie 165;
- 4) Kart Dużej Rodziny, o których wydanie przyjęto 294 wnioski.

Dane dotyczące udzielonej pomocy niematerialnej

Tabela nr 7

Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba
rodziny objęte pomocą	5 788
wnioski kierowane do sądu	124
w tym:	
o objęcie nadzorem kuratora/umieszczenie w placówce opiekuńczo-wychowawczej	23
informujące o sytuacji rodzinnej	72
przymusowe leczenie psychiatryczne	4
przymusowe umieszczenie w DPS	25
wnioski skierowane na przymusowe leczenie odwykowe oraz kierowanie na diagnozę i terapię	93
osoby skierowane na leczenie odwykowe	48
rodziny objęte asystentem rodziny	87

Rodziny wieloprotblemowe zostały objęte pracą socjalną. Podejmowano działania mające doprowadzić do pozytywnych zmian w funkcjonowaniu rodziny. O skuteczności prowadzonej pracy socjalnej świadczyła każda pozytywna zmiana zachodząca w rodzinie. Do prowadzenia wyłącznie pracy socjalnej zostali oddelegowani pracownicy socjalni, którzy w 2016 r. objęli tą formą pomocy łącznie 98 rodzin.

W zakresie pomocy osobom bezdomnym Gmina Miasto Częstochowa posiadała zabezpieczonych 345 miejsc w placówkach dla osób bezdomnych na podstawie umów zawartych z organizacjami pozarządowymi, tj. Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, Fundacją Chrześcijańską „Adullam” i Stowarzyszeniem Wzajemnej Pomocy „Agape”. W 2016 r. realizowano 10 zadań z zakresu bezdomności pod nadzorem merytorycznym Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie.

Ponadto kontynuowano współpracę z Centrum Integracji Społecznej Samorządowym Zakładem Budżetowym przy ul. Legionów 50a i Centrum Integracji Społecznej „FENIKS” przy ul. Legionów 21, kierując osoby bezdomne do uczestnictwa i realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego. W roku sprawozdawczym skierowano 96 osób bezdomnych do pracy w ramach zatrudnienia wspieranego. 851 osób bezdomnych zostało objętych pracą socjalną oraz wydano w tym zakresie 3 601 decyzji administracyjnych. W ramach podpisanego porozumienia o Partnerstwie Lokalnym odbyło się 10 spotkań, podczas których były omawiane wszystkie sprawy związane z pomocą osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta Częstochowy. Podpisano także

i realizowano 343 kontrakty socjalne wyznaczające zadania do realizacji, uwzględniające monitoring osoby i rodziny. Podejmowano działania interwencyjne, mające na celu monitoring miejsc niemieszkalnych na terenie miasta. W nocy z 27 na 28 stycznia odbyło się badanie liczby osób bezdomnych na terenie województwa śląskiego. Na skutek przeprowadzonego badania ustalono, iż na terenie miasta przebywały 382 osoby bezdomne.

Dane dotyczące pomocy udzielonej osobom bezdomnym

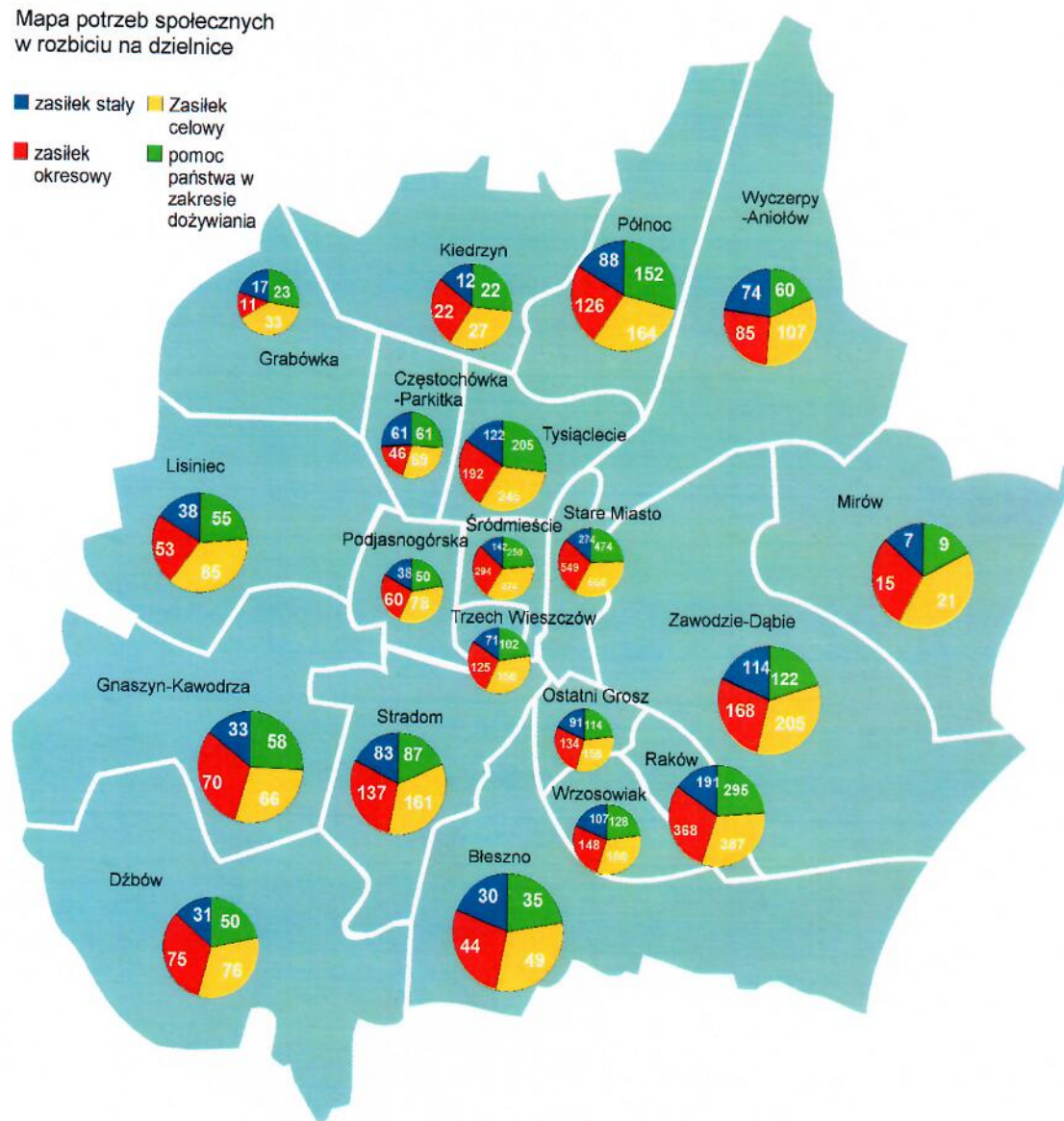
Tabela nr 8

Rodzaj udzielonej pomocy	Liczba		Wydatki [zł]
	osób	decyzji	
udzielenie schronienia	397	936	2 036 193
zasiłek celowy, w tym: na odzież i obuwie, pokrycie kosztu lekarstw, pokrycie kosztu wyrobienia dokumentów tożsamości, zasiłek na bilety, pozostałe zasiłki celowe	149	397	75 042
zwroty zasiłków do gmin – zasiłek celowy, okresowy, stały, program państwa	24	-	15 954
paczki higieniczne	66	89	2 154
sprawienie pogrzebu	13	13	39 277
zasiłek okresowy	172	366	133 448
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	82	215	20 486
Pomoc państwa w zakresie dożywiania – paczki mikołajkowe	20	12	1 837
zasiłek stały	204	115	1 137 941
nabycie prawa do świadczeń zdrowotnych przez osoby nieubezpieczone w NFZ	243	319	-

W 2016 r. podejmowano działania mające na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach oraz osób dorosłych, w szczególności samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych. Realizowano wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. W ramach programu udzielono wsparcia 6 511 osobom na łączną kwotę 2 724 350 zł. Na realizację zadania gmina otrzymała dotację celową Wojewody Śląskiego w wysokości 1 634 350 zł. Ponadto w ramach programu, w 3 jadłodajniach prowadzonych przez Fundację Chrześcijańską „Adullam” i Caritas Archidiecezji Częstochowskiej, wydawane były posiłki dla 501 podopiecznych oraz suchy prowiant na niedzielę i święta. Roczny koszt realizacji powyższego zadania wyniósł 508 444 zł.

W celu zabezpieczenia posiłków uczniom szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, jak również dzieciom uczęszczającym do przedszkoli, nawiązano współpracę z 57 szkołami oraz 31 przedszkolami. Dożywianiem objęto łącznie 2 021 dzieci, z których 1 703 otrzymało pomoc na podstawie decyzji administracyjnej oraz 318 dzieci, którym posiłki refundowano na podstawie programu osłonowego. Na dożywianie dzieci i uczniów w placówkach oświatowych w okresie od stycznia 2016 r. do grudnia 2016 r. wydatkowano kwotę 835 070 zł. Dodatkowo dla rodzin wychowujących dzieci oraz dla osób samotnych zorganizowano pomoc w postaci paczek żywnościowych zawierających produkty, z których można przygotować posiłek. Wśród tej grupy odbiorców rozdysponowano 2 492 paczki o łącznej wartości 294 153 zł.

Mapa potrzeb społecznych
w rozbiciu na dzielnice

Współpracowano z organizacjami pozarządowymi w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020, tj. z Bankiem Żywności w Częstochowie i Zarządem Miejskim Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie. W okresie od sierpnia 2016 r. do grudnia 2016 r. rozdysponowano 632 skierowania uprawniające do otrzymywania żywności, w tym 432 skierowania do punktu dystrybucji ZM PKPS oraz 200 do punktów dystrybucji BŻ. Pomocą żywnościową w ramach Programu objęto łącznie 1 477 osób.

**Dane dotyczące Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020
Podprogram 2016**

Tabela nr 9

liczba wydanych skierowań kwalifikujących do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2016	632
liczba osób zakwalifikowanych do udziału w PO PŻ 2014-2020 Podprogram 2016	1 477
liczba osób wskazanych do udziału w szkoleniach/warsztatach w ramach działań towarzyszących	75

W ramach wsparcia dla dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo i korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nawiązano współpracę z Polskim Towarzystwem Krajoznawczym w Zielonej Górze, w ramach której 152 dzieci wyjechało na 10-dniowy wakacyjny wypoczynek do Zawoi i Jastrzębiej Góry. Uczestnictwo dzieci w koloniach letnich było bezpłatne, a koszty dojazdu i pobytu w łącznej kwocie 113 059 zł zostały pokryte przez Kuratorium Oświaty

w Katowicach. Dzięki niniejszej współpracy, 11 dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych, uczestniczyło w koloniach w Jastrzębiej Górze. Był to wspólny wyjazd dzieci i młodzieży z województwa śląskiego.

15 grudnia 2016 r. w Klubie Politechnik odbyło się świąteczne spotkanie z Mikołajem, podczas którego 300 najmłodszych podopiecznych MOPS otrzymało paczki. Podczas imprezy wystawiono inscenizację „Kłopoty Świętego Mikołaja”, której autorami, reżyserami i aktorami byli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Dzieci obejrzały występ najmłodszych tancerzy z Zespołu „Splot”.

III. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

W zakresie pomocy specjalistycznej dla rodzin zagrożonych przemocą zapewniono obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie miasta Częstochowy. Celem pracy Zespołu Pomocy Specjalistycznej dla Rodzin Zagrożonych Przemocą było zapewnienie sprawnego działania Zespołu Interdyscyplinarnego, szczególnie w zakresie prowadzenia procedury Niebieskiej Karty oraz zapewnienia wsparcia osobom dotkniętym przemocą. W roku sprawozdawczym do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 601 Niebieskich Kart. W ramach procedury zamknięto 584 Karty. Powołanych zostało 465 grup roboczych. W 2016 r. złożono 92 wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Częstochowie oraz 12 wniosków do Sądu Rodzinnego.

Ponadto prowadzono terapie krótkoterminowe w nurcie terapii skoncentrowanej na rozwiązaniach, ze szczególnym uwzględnieniem osób dotkniętych przemocą i osób stosujących przemoc. W terapii krótkoterminowej uczestniczyło 16 osób. Terapie miały na celu poprawę relacji i zapobieganie przemocy w rodzinie. Podejmowano działania profilaktyczne poprzez prowadzenie w grudniu 2016 r. zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży szkolnej dotyczących tematyki przemocy w rodzinie oraz w kwietniu 2016 r. dla profesjonalistów dotyczących problemu przemocy. Działania te służyły uwrażliwieniu społeczeństwa na problem przemocy.

W roku sprawozdawczym zorganizowano Kampanię „Białej Wstążki”, w ramach której specjaliści zajmujący się na co dzień problematyką przemocy w rodzinie (m.in. prokuratorzy, psychologowie, kuratorzy, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) w okresie od 26 listopada 2016 r. do 10 grudnia 2016 r. udzielali porad mieszkańcom Częstochowy w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Celem Kampanii było:

- 1) udzielanie informacji członkom rodzin dotkniętych przemocą, w zakresie działań związanych z realizacją procedury Niebieskiej Karty;
- 2) wsparcie psychologiczne w sytuacjach kryzysowych, mających wpływ na rozwój dzieci, np. rozwój rodziców, przemoc domowa, choroba rodzica;
- 3) informowanie o roli jaką odgrywa kurator w rodzinie, omawianie czynności podejmowanych przez niego w ramach prowadzonego nadzoru;
- 4) informowanie o adresach placówek udzielających wsparcia dla osób doświadczających przemocy i dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 5) udzielanie informacji z zakresu prawa oraz o narzędziach formalnych zabezpieczających osoby doświadczające przemocy w rodzinie;
- 6) udzielanie pomocy przy tworzeniu pism procesowych i informacji na temat obowiązujących opłat sądowych.

Przy współudziale dzieci i młodzieży częstochowskich szkół zorganizowano, również w ramach Kampanii „Białej Wstążki”, happening „Nie krzycz! Przytul!”, którego celem było uwrażliwienie społeczeństwa na problem przemocy w rodzinie.

IV. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POLITYKI PRORODZINNEJ

W ramach realizacji polityki prorodzinnej w 2016 r. wypłacono świadczeniobiorcom kwotę 44 498 182 zł w postaci świadczeń rodzinnych i opiekuńczych. Dodatkowo wypłacono kwotę 1 132 664 zł w postaci zasiłków dla opiekunów. Na opłacenie składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna zostało przeznaczone odpowiednio 2 782 479 zł i 399 516 zł. Opłacono 9 895 składek na ubezpieczenie społeczne oraz 4 924 składek na ubezpieczenie zdrowotne. Z tytułu

funduszu alimentacyjnego wypłacono 25 365 świadczeń w kwocie 10 311 301 zł. Podjęto 2 104 postępowań wobec dłużników alimentacyjnych.

W roku sprawozdawczym poszerzono zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Zarządzeniem Nr 777.2016 Prezydenta Miasta Częstochowy z dnia 25 lutego 2016 r. wyznaczono Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie jako podmiot realizujący zadania z zakresu świadczenia wychowawczego, wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy wypłacono świadczeniobiorcom kwotę 77 842 751 zł.

Dane dotyczące świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów

Tabela nr 10

Rodzaj świadczenia	Liczba wypłaconych świadczeń
zasiłek rodzinny	113 874
zasiłek pielęgnacyjny	58 362
świadczenie pielęgnacyjne	7 925
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1 517
specjalny zasiłek opiekuńczy	2 188
zasiłek dla opiekuna	2 180

Dane dotyczące dodatków do zasiłku rodzinnego

Tabela nr 11

Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu	Liczba wypłaconych dodatków
urodzenia dziecka	813
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4 661
samotnego wychowywania dziecka	6 860
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	9 225
podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania	324
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	10 864
rozpoczęcia roku szkolnego	8 115

W 2016 r. kontynuowano wykorzystanie systemu informowania klienta o wydaniu decyzji administracyjnej poprzez wysyłkę krótkiej wiadomości tekstowej (SMS) na telefon komórkowy wnioskodawcy, co pozwoliło wygenerować oszczędności w zakresie kosztów wysyłki pocztowej, znacznie skróciło czas doręczania decyzji oraz przyspieszyło wypłatę świadczeń. Czynione były starania, aby większość wydatków i kosztów funkcjonowania finansowanych było z dotacji budżetu państwa.

V. DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB STARSZYCH

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym realizowano pilotażowy program „Aktywny samorząd”, którego zasadniczym celem było wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W 2016 r. wpłynęło 200 wniosków osób niepełnosprawnych w ramach programu pilotażowego, na kwotę 738 646 zł, w tym:

- 1) 80 wniosków na kwotę 466 180 zł na zadania realizowane w ramach Modułu I dotyczącego likwidacji barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową;
- 2) 120 wniosków na kwotę 272 465 zł na zadania Modułu II dotyczącego pomocy w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

W ramach Modułu I zawarto 191 umów przyznających dofinansowanie na kwotę 637 412 zł, w tym:

- 1) 1 umowę na kwotę 1 500 zł na pomoc w uzyskaniu prawa jazdy kategorii B1;

- 2) 55 umów na kwotę 412 087 zł na pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania;
- 3) 6 umów na kwotę 12 000 zł na dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu i oprogramowania;
- 4) 8 umów na kwotę 14 390 zł na pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym;
- 5) 4 umowy na kwotę 5 059 zł na pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

W ramach Modułu II zawarto 117 umów na kwotę 192 015 zł na pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Do 31 grudnia 2016 r. wydatkowano 589 328 zł, natomiast całkowite rozliczenie umów zawartych w Module II nastąpi do 15 kwietnia 2017 r. W porównaniu z rokiem 2015, limit środków finansowych przeznaczonych na realizację programu „Aktywny samorząd” w roku 2016 był wyższy o ponad 48 %. Zgodnie z wytycznymi PFRON nie wszystkie zadania były realizowane.

Ponadto w ramach zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, wynikających z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych przyznano dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Limit środków przekazanych przez PFRON wynosił 3 078 173 zł. Wydatkowano 3 077 920 zł. W porównaniu do roku 2015 wysokość otrzymanych z Funduszu środków była niższa o 415 305 zł.

Dofinansowanie zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

Tabela nr 12

Rodzaj pomocy	Liczba przyjętych wniosków ogółem	Liczba osób objętych dofinansowaniem	Kwota wypłaconego dofinansowania [zł]
dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	3 638	3 295	1 113 026
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób niepełnosprawnych	53	47	15 119
dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek nie posiadających osobowości prawnej	2	1 stowarzyszenie	1 342
dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	1 620	464 + 264 opiekunów	749 972
dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych	91	38	534 996
dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	114	4	4 391
dofinansowanie likwidacji barier technicznych	89	77	89 125
dofinansowanie organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych	56	38 wniosków 1 277 osób	90 069
dofinansowanie kosztów działalności warsztatu terapii zajęciowej	Ilość miejsc 30	30	479 880

Z usług Centrum Pomocy Dziecku Niepełnoprawnemu i Jego Rodzinie, działającego w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, skorzystało:

- 1) 30 dzieci z terenu miasta Częstochowy i 1 z powiatu częstochowskiego – z Domu Dziennego Pobytu;
- 2) 112 dzieci z terenu miasta Częstochowy i 29 dzieci z powiatu częstochowskiego na podstawie zawartych porozumień – z Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej;
- 3) 26 rodzin z Klubu Dziecka i Rodzica „SŁONECZKO”;
- 4) 59 rodzin z Ośrodka Konsultacji i Poradnictwa.

Wykonano specjalistyczne usługi opiekuńcze w wymiarze 8 710 godzin, w tym 5 762 w ramach Ośrodka Rehabilitacji Usprawniającej i 2 948 w ramach Domu Dziennego Pobytu. Ponadto w Ośrodku Konsultacji i Poradnictwa oraz w Klubie Dziecka i Rodzica „SŁONECZKO” udzielono wielu konsultacji, w tym:

- 1) 478 konsultacji i terapii logopedycznych;
- 2) 323 konsultacje i terapii psychologicznych;
- 3) 197 konsultacji i terapii pedagogicznych;
- 4) 162 konsultacje medyczne.

W roku sprawozdawczym odbywały się spotkania szkoleniowo-instruktażowe dla rodziców prowadzone przez pedagogów i fizjoterapeutów. W okresie od stycznia do marca odbyły się coroczne indywidualne spotkania wszystkich specjalistów prowadzących terapię danego dziecka z rodzicem, w celu przekazania programu pracy rewalidacyjnej oraz omówienia zrealizowanych celów terapeutycznych. Zrealizowano dwa projekty, na które Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie otrzymało wsparcie finansowe. Projekty „Zimowa integracja. Zajęcia terapeutyczne dla dzieci z różnorakimi problemami rozwojowymi i ich rodzin” oraz „Przestrzeń terapeutyczno-relaksacyjna dla dzieci i młodzieży z różnorakimi problemami rozwojowymi” zostały zrealizowane przy wsparciu wolontariuszy. Pracę Centrum w 2016 r. wspierało 12 praktykantów oraz 2 wolontariuszy, których praca polegała na wspomaganiu zajęć z zakresu fizjoterapii oraz prowadzeniu zajęć z zakresu dogoterapii dla Klubu Dziecka i Rodzica „SŁONECZKO”. Ponadto pozyskano darowizny rzeczowe, tj. sprzęt rehabilitacyjny i artykuły spożywcze o wartości 11 808 zł.

Osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagały pomocy innych osób udzielono pomocy w postaci usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania. Usługi te obejmowały przede wszystkim pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości również zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Dane dotyczące usług opiekuńczych

Tabela nr 13

Rodzaj usług	Liczba osób
usługi opiekuńcze	628
w tym:	
osoby samotne	189
osoby samotnie gospodarujące	375
osoby mieszkające z rodziną	64
specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi	23
w tym:	
osoby samotne	19
osoby mieszkające z rodziną	4

Zadania z zakresu pomocy społecznej w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi były realizowane przez Zarząd Miejski Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej w Częstochowie. Nadzór merytoryczny nad realizacją zadania, zgodnie z zawartą umową sprawował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Z przeprowadzonego monitoringu wynika, że organizacje prawidłowo realizowały powierzone im zadania.

Ponadto przyznano pomoc w formie pobytu i specjalistycznych usług opiekuńczych w ośrodkach wsparcia dla 410 osób. Wydano w tym zakresie 938 decyzji administracyjnych.

Kierowanie do ośrodków wsparcia

Tabela nr 14

Nazwa placówki	Liczba decyzji	Liczba osób objętych pomocą
Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, ul. Jasnogórska 36	482	180
Dom Dziennego Pobytu dla Osób z Upośledzeniem Umysłowym, ul. Focha 71a	94	45
Dzienny Dom Pomocy Społecznej, ul. Staszica 10	91	31
Dzienny Dom „Senior Wigor”, ul. Rapackiego 3/5	23	23
Dzienny Dom „Senior Wigor”, ul. Marysia 93	20	15
Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Lakowa 101	83	41
Całodobowy Ośrodek Wsparcia – Hostel, ul. Focha 71a	39	14

Pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych była realizowana w Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie oraz w Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi. Ogółem wydano 588 decyzji administracyjnych dla 233 osób. Przy Centrum Rehabilitacji dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi funkcjonowały mieszkania chronione przeznaczone dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnością intelektualną:

- 1) mieszkanie chronione przy ul. Focha 71a;
- 2) mieszkanie chronione o charakterze adaptacyjnym przy ul. Focha 71a.

Wszczęto postępowanie w 59 przypadkach o zwrot należności z tytułu nieuiszczenia opłaty za świadczoną pomoc w ośrodkach wsparcia. Wydano 31 decyzji ustalających wysokość zadłużenia. W jednym przypadku odstąpiono od żądania zwrotu zadłużenia.

Osobom wymagającym całodobowej opieki z powodu wieku, choroby, niepełnosprawności oraz niemogącym samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu udzielano pomocy w postaci skierowania i umieszczenia w domu pomocy społecznej. W 2016 r. umieszczono 105 osób z terenu miasta Częstochowy w domach pomocy społecznej, z czego 54 osoby w domach pomocy społecznej położonych na terenie miasta Częstochowy. Pozostałe 51 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej m.in. w Lublińcu, Turowie, Miechowie, Lelowie, Końskich, Nakle Śląskim, Skwirzowej, Zawadzkiem, Drużykowej, Pniewie, Katowicach, Pucku, Bystrej, Zbrostawicach oraz Poraju. Realizując przedmiotowe zadanie wydano 869 decyzji.

Dane dotyczące umieszczania w domach pomocy społecznej w Częstochowie

Tabela nr 15

Nazwa domu	Liczba umieszczonych osób	Liczba miejsc
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Wincenta a' Paulo w Częstochowie dla osób w podeszłym wieku, ul. Wieluńska 1	43	135
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Sióstr Albertynek Postępującym Ubogim w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie kobiet, ul. Wesoła 14	3	80
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenie Braci Albertynów w Częstochowie dla niepełnosprawnych intelektualnie mężczyzn, ul. św. Jadwigi 84/86	2	82
Dom Pomocy Społecznej w Częstochowie dla osób przewlekle psychicznie chorych, ul. Kontkiewicza 2	6	192

Dane dotyczące domów pomocy społecznej

Tabela nr 16

Rodzaj decyzji	Liczba wydanych decyzji
umieszczenie w domu pomocy społecznej	66
skierowanie do domu pomocy społecznej	176
odmowa skierowania do domu pomocy społecznej	12
odmowa zwolnienia z odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	3
wygaszenie	24
umorzenie postępowania	72
zmiana odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	89
zmiana skierowania do domu pomocy społecznej	21
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	197
zwolnienie z odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej	3
zwolnienie z odpłatności na rzecz osób umieszczonych w domu pomocy społecznej	18
odstąpienie od żądania zwrotu należności opłaty zastępczej	2
ustalenie wysokości zwrotu wniesionej opłaty zastępczej za pobyt w domu pomocy społecznej	28
uchylenie skierowania	31
naliczenie odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	60
uchylenie umieszczenia	7
odmowa zwolnienia z odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	1
postanowienia	6
uchylenie odpłatności	17
uchylenie decyzji żądającej zwrotu	1
zmiana odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	15

ustalenie wysokości zwrotu odpłatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	14
zmiana decyzji żądającej zwrot	3
rozłożenie na raty	1
zwrot nienależnie pobranego świadczenia	1
odroczenie terminu płatności na rzecz osoby umieszczonej w domu pomocy społecznej	1
Ogółem	869

W 2016 r. odbyła się IX edycja Akcji „Kawiarenka dla Seniora”, skierowana do osób w wieku 60+, bez względu na wysokość posiadanego dochodu. Podstawowym założeniem akcji było aktywizowanie seniorów oraz umożliwienie tej grupie osób pełniejszego udziału w życiu społecznym miasta. Nawiązano współpracę z 12 częstochowskimi restauracjami i kawiarniami. Seniorom wydano 2 187 kuponów uprawniających do zakupu kawy lub herbaty za symboliczną złotówkę.

VI. DZIAŁANIA W ZAKRESIE PRACY ŚRODOWISKOWEJ

W roku sprawozdawczym w ramach pracy środowiskowej intensyfikowano działania z zakresu aktywizacji osób bezrobotnych z III profilem zawodowym korzystających ze wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie. Kontynuowano współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie w zakresie aktywizacji zawodowej osób długotrwale bezrobotnych. Zawarto Porozumienie dotyczące wspólnej realizacji „Programu Aktywizacja i Integracja”, w ramach którego połączono prace społecznie użyteczne z intensywną integracją społeczną. Dwutorowa aktywizacja wzmocniła kompetencje i postawy osób „najbardziej oddalonych od rynku pracy”.

Dane dotyczące prac społecznie użytecznych

Tabela nr 17

liczba osób bezrobotnych uczestniczących w pracach społecznie użytecznych w okresie od maja do października 2016 r.	70
liczba podmiotów, w których wykonywane były prace społecznie użyteczne	13
liczba godzin prac społecznie użytecznych wykonanych na rzecz jednostek gminnych i organizacji pozarządowych	4 690

Kontynuowano współpracę z podmiotami ekonomii społecznej działającymi na terenie miasta Częstochowy, tj. Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „Feniks” oraz Samorządowym Zakładem Budżetowym „Centrum Integracji Społecznej”. Kierowano do uczestnictwa osoby, które ze względu na swoją sytuację życiową nie były w stanie własnym staraniem zaspokoić podstawowych potrzeb lub znajdowały się w sytuacji, która ograniczała bądź uniemożliwiała uczestnictwo w życiu społecznym, zawodowym i rodzinnym. Centra były pierwszym etapem zawodowej i społecznej aktywizacji osób wykluczonych. Beneficjenci mieli możliwość uczestniczenia w warsztatach i szkoleniach umożliwiających zdobycie lub podwyższenie kwalifikacji zawodowych, realizowali indywidualne programy zatrudnienia socjalnego dopasowane do indywidualnych możliwości oraz zdobywali praktyczne umiejętności, ułatwiające rozwiązywanie problemów osobistych i rodzinnych. Zorganizowano 4 spotkania informacyjne mające na celu upowszechnianie i popularyzowanie idei Centrów Integracji Społecznej. W spotkaniach uczestniczyło ponad 100 osób bezrobotnych.

Dane dotyczące Centrów Integracji Społecznej

Tabela nr 18

Nazwa	Liczba wydanych skierowań	Liczba wydanych kwalifikacji
Samorządowy Zakład Budżetowy „Centrum Integracji Społecznej” ul. Legionów 50A	506	259
Centrum Integracji Społecznej przy Fundacji „FENIKS” ul. Legionów 21	297	165
Razem	803	424

Tworzono stanowiska do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne orzeczonej przez sąd wobec sprawców przestępstw i wykroczeń o niewielkim stopniu szkodliwości społecznej.

Dane dotyczące nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

Tabela nr 19

liczba utworzonych stanowisk pracy	5
liczba ukaranych, skierowanych do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne	27
liczba godzin odpracowanych przez ukaranych	1 567

Z zakresu rozwiązywania problemów społecznych sporządzono dokument pn. „Ocena zasobów pomocy społecznej”. Zaprezentowane dane zobrazowały obszar pomocy społecznej i jej otoczenie na tle sytuacji społecznej i demograficznej miasta Częstochowy. Wiedza o problemach społecznych i zasobach społeczności lokalnej stanowiła podstawę do ustalenia hierarchii potrzeb i wytyczenia kierunków działania w obszarze pomocy i integracji społecznej.

Ponadto zebrano od Koordynatorów Strategii Rozwoju Miasta Częstochowy na lata 2014-2020 informacje o stopniu realizacji celów strategicznych i operacyjnych oraz opracowano „Raport Monitoringowy” zawierający ocenę skuteczności przeprowadzonych działań z zakresu ograniczania zjawiska wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodziny, zmniejszenia bezrobocia, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i seniorów, a także działań, które przyczyniły się do budowania lokalnego społeczeństwa obywatelskiego.

W marcu 2016 r. przeprowadzono Badanie Satysfakcji Klienta Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Częstochowie, które pozwoliło określić poziom jakości usług świadczonych przez pracowników, słabe obszary działalności Ośrodka, a w konsekwencji podnieść jakość świadczonych usług i poprawić wizerunek jednostki. Respondenci biorący udział w badaniu bardzo wysoko ocenili zarówno kompetencje pracowników, jak i jakość obsługi interesantów.

VII. DZIAŁANIA W ZAKRESIE POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM DLA UCZNIÓW

Pomoc materialną dla uczniów w postaci stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego realizowano ze środków pochodzących z dotacji Wojewody Śląskiego, które stanowiły 80 % całkowitego kosztu zadania oraz wkładu własnego gminy, tj. 20 % całkowitego kosztu zadania. W roku sprawozdawczym otrzymano dotację celową z budżetu Wojewody Śląskiego w kwocie 1 439 012 zł. Przyznano 1 751 stypendiów szkolnych, na które wydatkowano kwotę 1 627 648 zł. Na wypłatę zasiłków szkolnych dla 54 uczniów wykorzystano kwotę 21 850 zł.

W celu umożliwienia wykorzystania przyznanego stypendium szkolnego przez uczniów z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej realizowano zakupy bezgotówkowe. W tym celu zawarto porozumienia o współpracy ze sklepami, placówkami handlowo-usługowymi, w których osoby posiadające przyznane decyzją administracyjną stypendium szkolne wraz z pedagogami szkolnymi lub innymi osobami wskazanymi przez dyrektorów częstochowskich szkół mogły dokonywać zakupów bezgotówkowych, za które płatność w formie przelewu dokonywał Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

VIII. WYPŁACANIE WYNAGRODZENIA ZA SPRAWOWANIE OPIEKI

Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Częstochowie realizując zadanie wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wypłaca przyznane przez sąd wynagrodzenia za sprawowanie opieki dla ustanowionych opiekunów prawnych. Środki na ten cel pochodzą z dotacji Wojewody Śląskiego.

W roku sprawozdawczym wydatkowano kwotę 128 636 zł. Środki te przeznaczone były na wypłatę wynagrodzenia dla 24 opiekunów sprawujących opiekę nad 43 osobami.

IX. REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ

W 2016 r. realizowano projekt pn. „Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro” oraz projekt „Wsparcie rodziny – Jasne, że tak”. Realizacja pierwszego projektu rozpoczęła się 1 października 2015 r. Celem głównym projektu „Zmieniając dziś, projektujesz lepsze jutro” jest wzrost zdolności do zatrudnienia oraz aktywizacja społeczna 250 mieszkańców Gminy Miasta Częstochowy korzystających z pomocy społecznej. Grupą docelową interwencji były osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym doświadczające wielokrotnego wykluczenia społecznego, m.in. osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej, osoby z niepełnosprawnością i osoby bezdomne. Budżet projektu w 2016 r. wyniósł 1 129 600 zł.

W ramach projektu podjęto działania z zakresu aktywnej integracji. Zrealizowano 147 rozszerzonych kontraktów socjalnych, których celem było zwiększenie aktywności społecznej uczestników projektu – osób korzystających z usług pomocy społecznej. Zorganizowano szereg warsztatów rozwoju osobistego zwiększających konkretne umiejętności osób w nich uczestniczących oraz usługi life-coachingu.

Mając na uwadze zwiększenie aktywności zawodowej uczestników, w ramach niniejszego zadania we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie zorganizowano Program Aktywizacja i Integracja, który ukończyło 38 uczestników projektu. W zakresie aktywizacji zawodowej skierowano również 14 uczestników projektu do realizacji praktyki zawodowej w pracowniach CIS.

W ramach działań środowiskowych przygotowano konkurs na zlecenie zadania publicznego na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie pn. „Organizowanie Społeczności Lokalnej na terenie dzielnic Miasta Częstochowy”. W wyniku konkursu wyłoniono 6 organizacji pozarządowych, z którymi podpisano umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego, mające na celu tworzenie podstaw społeczeństwa obywatelskiego i rozwijanie świadomości odpowiedzialności obywatelskiej mieszkańców poszczególnych dzielnic objętych wsparciem, tj.: Zawodzie-Dąbie, Raków, Stare Miasto, Ostatni Grosz, Trzech Wieszczy, Stradom.

Kolejne działania środowiskowe realizowane w ramach projektu skierowane były do osób z niepełnosprawnością, osób realizujących pieczę zastępczą i osób bezdomnych. Działania te skierowane były także do ogółu społeczności Miasta, w celu przybliżenia problemów dotyczących ww. grup społecznych oraz eliminowanie postaw dyskryminujących.

Realizacja powyższych działań przyczyniła się pośrednio do zwiększenia aktywnego udziału organizacji pozarządowych, działających w obszarze aktywizacji i reintegracji społecznej i zawodowej mieszkańców potrzebujących wsparcia w zakresie włączenia społecznego, w realizację założeń polityki społecznej Władz Miasta Częstochowy. Realizacja projektu pozwoliła na zatrudnienie dodatkowych pracowników świadczących bezpośrednio pracę osobom potrzebującym. Zatrudnienie 8 pracowników socjalnych świadczących pogłębianą pracę osobom potrzebującym. Zatrudnienie rejonowych zespołów, w działaniach związanych z bezpośrednią pracą z klientem i rodziną na rzecz aktywizacji klientów objętych wsparciem. Zatrudnienie Streetworkera działającego w środowisku osób bezdomnych pozwoliło na lepsze zdiagnozowanie potrzeb osób dotkniętych problemem bezdomności, przebywających na terenie Miasta i zastosowanie nowych form pomocy dla tychże osób.

Od 1 lipca 2016 r. rozpoczęto realizację projektu „Wsparcie rodziny – Jasne, że tak”. Celem głównym projektu jest podniesienie dostępności i jakości usług wsparcia rodziny na terenie Gminy Miasta Częstochowy poprzez działalność utworzonej Poradni dla rodziny i Punktu interwencji kryzysowej dla dzieci, które udzielą wsparcia przynajmniej 185 mieszkańcom. Grupę docelową stanowiły zarówno Stowarzyszenie na rzecz pomocy dziecku i rodzinie „DLA RODZINY” oraz Częstochowskie Towarzystwo Profilaktyki Społecznej, jak i osoby bezpośrednio korzystające z usług ww. podmiotów. Działania skierowano do osób: niepełnoletnich, doświadczających przemocy w rodzinie (fizycznej, psychicznej, seksualnej), zaniedbania, sytuacji kryzysowej, pozostawionych bez opieki, narażonych na niebezpieczeństwo, potrzebujących krótkoterminowej pomocy i wsparcia do czasu rozwiązania sytuacji kryzysowej oraz niepełnoletnich w chronicznym kryzysie, a także do: kandydatów na rodziny zastępcze, rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin biologicznych (objętych wsparciem asystenta rodziny) przejawiających różnego typu dysfunkcje (np. patologie społeczne, zaburzenia struktury rodziny, braku wiedzy i kwalifikacji do wychowania dzieci). Budżet projektu w 2016 r. wyniósł 503 500 zł.

W ramach projektu podjęto działania wspierające i rozwijające asystenturę rodzinną i inne formy pracy z rodziną, które pozwalały na zwiększenie oferowanego wsparcia poprzez zwiększenie zatrudnienia specjalistów, tj. 5 asystentów rodziny o profilu podstawowym, 3 asystentów rodziny specjalistów, 3 opiekunów – trenerów, animatora wsparcia i superwizora do podniesienia jakości pracy

specjalistów, a także osób do prowadzenia z rodzinami grup wsparcia, szkoleń i warsztatów dla kandydatów na rodziny zastępcze oraz osób obecnie sprawujących pieczę zastępczą.

Utworzono Poradnię dla rodziny, która pozwoli na ułatwienie dostępu do bezpłatnych usług o wysokiej jakości, świadczonych przez specjalistów w zakresie dysfunkcji dotyczących rodziny. W poradni skorzystać można z usług: psychologa dziecięcego, pedagoga, terapeuty rodzinnego, logopedy, mediatora.

Utworzono Punkt Interwencji Kryzysowej dla dzieci PIKuś, który daje możliwość dotarcia z pomocą do dzieci i ich bliskich dotkniętych przemocą, zaniedbaniami, sytuacją kryzysową, pozostawionych bez opieki dorosłego, narażonych na niebezpieczeństwo, potrzebujących krótkoterminowej pomocy i wsparcia do czasu rozwiązania sytuacji kryzysowej, będących w chronicznym kryzysie. Uczestnicy otrzymali specjalistyczną pomoc i wsparcie, natomiast w koniecznych przypadkach pobyt w hostelu pod opieką pedagoga. Dzieci mogły skorzystać z pomocy socjalnej (wyżywienie i odzież). Można było również uzyskać informacje w ramach dyżuru telefonu interwencyjnego.

Ponadto w roku sprawozdawczym, w ramach umowy podpisanej z Instytucją Finansującą Projekt „Zł@pmy się w sieci - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w Mieście Częstochowa”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w imieniu Gminy Miasta Częstochowy zapewniał zachowanie trwałości projektu, poprzez zapewnienie użytkownikom sprzętu komputerowego usług serwisowania oraz dostępu do Internetu. Celem projektu było likwidowanie barier i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu społeczności lokalnej w Mieście Częstochowa poprzez zwiększenie stopnia wykorzystania Internetu wśród osób z rodzin zastępczych oraz dzieci i młodzieży uczącej się, będącej w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Projektem objęto 130 gospodarstw mieszkalnych z terenu Miasta Częstochowy. Powyższe działania w ramach trwałości projektu wpisywały się w priorytet ujęty jako Inwestycje.

X. WYKAZ POTRZEB W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ, WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ NA 2017 ROK

1. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej:
 - 1) zmiana lub remont lokalu przy al. Niepodległości 20/22, który zajmuje Rejonowy Zespół Pomocy Społecznej Nr 1;
 - 2) organizowanie superwizji dla pracowników socjalnych;
 - 3) zwiększenie liczby mieszkań chronionych dla osób bezdomnych realizujących indywidualny program wychodzenia z bezdomności oraz program readaptacji;
 - 4) adaptacja pomieszczeń dla potrzeb pracowników oraz podopiecznych Sekcji ds. Przeciwdziałania Bezdomności;
 - 5) zwiększenie zatrudnienia pracowników socjalnych o 1 etat w Sekcji ds. Przeciwdziałania Bezdomności;
 - 6) zwiększenie liczby pracowników o 1 etat w Zespole ds. Kontroli;
 - 7) generalny remont i adaptacja budynku przy ul. Jasnogórskiej 34 dla potrzeb poszerzenia działalności Centrum Pomocy Dziecku Niepełnosprawnemu i Jego Rodzinie, uwzględniającej uruchomienie grupy dla młodzieży powyżej 18-go roku życia (zwiększenie ilości sal terapeutycznych oraz sal na pobyt dzienny);
 - 8) promowanie i kontynuowanie pomocy dla osób niepełnosprawnych w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym oraz pomocy w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej;
 - 9) rozważenie możliwości zwiększenia liczby personelu o osoby niefinansowane ze środków konkretnych projektów, które mogłyby angażować się w przygotowanie nowych wniosków aplikacyjnych, w celu pozyskania środków zewnętrznych.
2. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej:
 - 1) zmniejszanie deficytu rodzinnych form pieczy zastępczej, w szczególności poprzez utworzenie rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej oraz pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego;
 - 2) promowanie wśród rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze formy pomocy w postaci rodziny wspierającej;
 - 3) rozwijanie innowacyjnych form i działań zmierzających do deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej na terenie miasta Częstochowa, w szczególności poprzez stworzenie zaplecza mieszkań dla potrzeb prowadzenia rodziny zastępczej zawodowej;
 - 4) dynamizacja świadczonego wsparcia, w szczególności wychowankom instytucjonalnej pieczy zastępczej, w celu ich optymalnego przygotowania do usamodzielnienia w **Dzielnicy Śródmiejskiej Miasta Częstochowy**

Małgorzata Mruszczyk